

Foto: Mikael Persson

EU-kommissionären Cecilia Malmström.

“
Det finns ju skräckscenarier hela tiden. Ett är att USA och Kina trappar upp sin konflikt. Det får konsekvenser för hela världen.”

Malmström ser framsteg trots bakslag i handelskriget

När Cecilia Malmström tog emot utmärkelsen som Årets svensk i världen 2019 hade nyheten just slagit ned att Kina höjer tullarna på amerikanska varor för cirka 75 miljarder dollar.

• Det är en tydlig upptrappning av handelskriget – mörka moln blev åter synliga över världsekonomin och börsfall följde.

Några timmar tidigare hade Cecilia Malmström suttit i en sal på Grand Hotel i Stockholm och besvarat en fråga om vad som orsakar henne mest med hösten, nu när hon efter fem år snart ska avsluta sitt uppdrag som EU:s handelskommissionär.

– Det finns ju skräckscenarier hela tiden, sa hon. Ett är att USA och Kina trappar upp sin konflikt. Det får konsekvenser för hela världen.

Ett annat är att USA har minskat sitt engagemang i Världshandelsorganisationen, WTO, och blockerat tillsättningen av en domare i en domstol som ska lösa konflikter och allt tyder på att domstolen kollapsar i december. Det riskerar att drabba både företag och enskilda medborgare.

Så förvånad blir Cecilia Malmström inte längre av bakslag.

Protektionistiska tilltag i världen är vad som kantat hennes väg de senaste åren som EU:s handelskommissionär.

När hon tillträdde såg världshandeln ut som en framtidsbransch, närmast som ett självspelande

piano. De enstaka som intresserade sig för handelsfrågor protesterade utanför hennes arbetsrum mot att EU och USA skulle ingå i något som hette TTIP, ett transatlantiskt partnerskap för handel.

När USA:s president Donald Trump trädde in på scenen förändrades förutsättningarna.

Bland det första Trump gjorde var att dra USA tillbaka från TPP (ett frihandelsavtal mellan länder vid Stilla havet). Nu utkämpar USA och Kina sedan länge ett handelskrig, som är svårt att se någon lösning på.

Det blir inte lätt för din efterträdare vem det än blir. Vilka lärdomar kan dras av misstag som EU gjort?

– Vi tycker inte att vi gjort så många misstag, vårt europeiska misstag var möjligen att vi inte tidigare engagerade oss med andra för att verkligen ta tag i reformerna för WTO, men det är 164 medlemsländer och en trög organisation, säger Cecilia Malmström.

Huruvida EU använt rätt strategi mot den oförutsägbara Donald Trump tycker hon är svårt att bedöma.

– Vi har försökt stoppa biltullarna. Och framfört, inte bara på ett ideologiskt plan utan även ekonomiskt, att de vore till stor nackdel också för USA eftersom europeiska bilföretag sysselsätter 400 000–500 000 amerikaner så skulle det drabba dem också.

Hittills utan resultat.

Så det tålmodskrävande arbetet fortsätter.

Fakta. Tidigare pristagare

Följande svenskar har av organisationen Svenskar i Världen utsetts till **Årets svensk i världen**.

- 2019: Cecilia Malmström, EU:s handelskommissionär.
- 2018: Nina Stemme, operasångerska.
- 2017: Pia Sundhage, fotbollstränare.
- 2016: Staffan de Mistura, diplomat.
- 2015: Max Martin, låtskrivare och musikproducent.
- 2014: Martin Lorentzon/Daniel Ek, it-entreprenör och företagsledare.
- 2013: Zlatan Ibrahimovic, fotbollsspelare.
- 2012: Hans Rosling, folkbildare och professor i internationell hälsa
- 2011: Peter Wallenberg, nestor och nyskapare.
- 2010: Annika Sörenstam, golflegend och företagare.

Cecilia Malmström säger visserligen att framsteg görs hela tiden. Kontinuitet lyder ett annat honnörssord. Men hon säger också att arbetsuppgifter knappast kommer att saknas för hennes efterträdare.

De avtal som har förhandlats fram ska drivas igenom och säkras. EU:s konflikt med USA ska hanteras och helst inte eskalera. Indien och EU ligger långt ifrån varandra, förhandlingarna har inte ens startat.

– Och Kina är ett stort område där det går trögt. Vi för samtal med USA och Japan om att reformera WTO för att fånga in det som Kina håller på med: industrisubventioner, påtvingad teknologiöverföring och cyberstöld, säger hon.

Priset som Årets svensk i världen från organisationen Svenskar i Världen sätter Cecilia Malmström på samma lista som Ingvar Kamprad, Zlatan och Astrid Lindgren. Motiveringen lyder bland annat: Med ansvar för den tunga och viktiga handelsportföljen har EU-kommissionär Cecilia Malmström varit EU:s drivande kraft och globala röst för en friare handel.

Att det hela har sammanfallit med en tidpunkt då världshandeln varit mindre fri än på länge blev tydligt igen när Kina samtidigt som hon tog emot priset aviserade sina nya tullsatsar.

Vad Cecilia Malmström ska göra efter EU ska hon nu fundera på, säger hon.

Torbjörn Petersson
torbjorn.petersson@dn.se